

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ: ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ, ΑΛΛΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ

Απόλυτη στασιμότητα κυριαρχεί στο θέμα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων. Οι δράσεις του εγκεκριμένου, προ 5ετίας, Νομαρχιακού Σχεδιασμού για τη Θεσσαλονίκη έχουν βγει εκτός χρονοδιαγράμματος, ολοκληρωμένος περιφερειακός σχεδιασμός δεν υπάρχει και από έργα 262 εκατ. ευρώ για την Κεντρική Μακεδονία μόνο το 8% έχει προχωρήσει.

Το πλέον δυσάρεστο όμως είναι, ότι καμία πρόοδος δεν σημειώνεται, όταν υπάρχουν σύγχρονες μέθοδοι για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των παλιών αυτών προβλημάτων, ικανά χρηματοδοτικά εργαλεία και, στο πλαίσιο που απαιτητικά πλέον θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα ανωτέρω τονίσθηκαν κατά την ημερίδα που διοργάνωσαν το ΤΕΕ/ΤΚΜ, το κλιμάκιο Θεσσαλονίκης της Ελληνικής Εταιρείας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΕΔΣΑ) και το Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ., υπό την αιγίδα της Κοσμητείας της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ, με θέμα «**Διαχείριση Απορριμμάτων στη Θεσσαλονίκη: Παλαιά Προβλήματα – Νέες Λύσεις**».

Σύντομο χαιρετισμό απηύθυνε ο πρύτανης του Α.Π.Θ. καθ. **Γιάννης Αντωνόπουλος**, ο οποίος αναφέρθηκε στα προγράμματα ανακύκλωσης υλικών που εφαρμόζονται στο Πανεπιστήμιο, με πρωτοβουλία του Συμβουλίου Περιβάλλοντος του συγκεκριμένου ΑΕΙ. Ο κοσμήτορας της Πολυτεχνικής Σχολής καθ. **Δημήτρης Τολίκας**, επεσήμανε τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές παραμέτρους του θέματος, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για κοινωνική συναίνεση για προώθηση των έργων διαχείρισης απορριμμάτων.

«Εκκρεμεί ακόμη το θέμα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, όταν σαν χώρα πιεζόμαστε να αντιμετωπίσουμε τη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων», τόνισε στο χαιρετισμό του ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ **Σάκης Τζακόπουλος**, ο οποίος και υπενθύμισε ότι το Μάιο του 2003, το Επιμελητήριο, παρουσίασε μελέτες για τα αναγκαία έργα διαχείρισης αστικών στερεών και υγρών αποβλήτων σε επίπεδο Περιφέρειας. Τα πορίσματα εκείνα - που περιελάμβαναν διοικητικές πρωτοβουλίες, χρονοδιαγράμματα, προϋπολογισμό δαπανών- στη διετία που μεσολάβησε έμειναν αναξιοποίητα, ενώ δεν επικυρώθηκε ουσιαστικός περιφερειακός σχεδιασμός.

«Σήμερα, προσέθεσε ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ, «έργα προϋπολογισμού 165 εκατ. Ε, στα οποία περιλαμβάνονται όλα τα έργα μεταφόρτωσης, ανακύκλωσης, ενεργειακής αξιοποίησης και επεξεργασίας και διάθεσης των ειδικών αποβλήτων (αδρανή, φρούτα, κλπ.) δεν έχουν ωρίμανση, χρηματοδότηση και φορείς υλοποίησης. Παράλληλα, τα έργα υγειονομικής ταφής, προϋπολογισμού 70 εκατ. Ε, δεν μπορούν να ξεκινήσουν και αντιμετωπίζουν σοβαρά τεχνικά, οικονομικά και διοικητικά προβλήματα, ενώ, με βάση τις απαιτήσεις τις Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θεωρείται απολύτως εξασφαλισμένο το σύνολο της χρηματοδότησής τους».

Η ανεξέλεγκτη, αλλά ακόμη και η ελεγχόμενη, διάθεση αστικών απορριμμάτων δημιουργεί σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, στα οποία και αναφέρθηκε ο συντονιστής του Συμβουλίου Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. καθ. **Θεμιστοκλής Κουϊμτζής**. Οι χωματερές στην ουσία είναι μικρές τοξικές βόμβες, είπε χαρακτηριστικά. Οι κίνδυνοι που εγκυμονούν σε αυτές είναι: Εκρήξεις και πυρκαγιές που απελευθερώνουν στην ατμόσφαιρα τοξικές ουσίες. Μεταφορά, με τον άνεμο, τοξικών στερεών με τη μορφή σκόνης. Εκπομπή τοξικών και δύσσομων αερίων. Ρύπανση των επιφανειακών και υπόγειων νερών με τοξικές ουσίες που από τα στερεά απόβλητα μεταφέρονται σ' αυτά.

Βασικός λοιπόν στόχος θα πρέπει να είναι, υποστήριξε, η εφαρμογή μεθόδων που εξασφαλίζουν την ασφαλή διάθεση ή και αξιοποίηση των αστικών απορριμμάτων.

«Το γεγονός και μόνο ότι η διαχείριση στερεών αποβλήτων είναι σήμερα η 5η μεγαλύτερη βιομηχανία παγκοσμίως, καθιστά αναγκαίο τον ορθό υπολογισμό κόστους και χρέωσης των υπηρεσιών διαχείρισης». Η οικονομική παράμετρος του θέματος αφορά βεβαίως την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά και τον ιδιωτικό τομέα και τη βιομηχανία, που σύντομα θα δραστηριοποιηθούν στο τομέα αυτό, υπογράμμισε ο καθ. **Νικόλαος Μουσιόπουλος**, συντονιστής του κλιμακίου Θεσσαλονίκης της ΕΕΔΣΑ.

«Η ανακύκλωση, η επεξεργασία και τα διάφορα μέτρα μείωσης της παραγωγής απορριμμάτων μπορεί να έχουν πρόσθετο επενδυτικό και λειτουργικό κόστος, αλλά όμως θα οδηγήσουν σε μείωση του κόστους διαχείρισης των λοιπών απορριμμάτων, συμβάλλοντας στη μείωση του τελικού ολικού κόστους διαχείρισης.» Η ενεργειακή δε αξιοποίηση των απορριμμάτων, προσέθεσε ο καθ. Μουσιόπουλος, δεν είναι οικονομικά ασύμφορη, εάν κριθεί σύμφωνα με την αρχή 'ο ρυπαίνων πληρώνει'.

Ο πρόεδρος της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ/ΤΚΜ **Σωκράτης Φάμελλος** αναφέρθηκε στο Νομαρχιακό Πλαίσιο Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων για τη Θεσσαλονίκη, που προβλέπει κατάλογο 17 έργων, προϋπολογισμού 145 εκατ. ευρώ, όπως επίσης αποκατάσταση των 93 ανεξέλεγκτων χωματερών και άμεση έναρξη προγράμματος διαλογής στην πηγή. «Πέντε χρόνια μετά την έγκριση του σχεδιασμού και λόγω προσφυγών στο ΣτΕ, δεν έχει αρχίσει το έργο του ΧΥΤΑ ΒΔ στη θέση Μαυροράχη II, παρότι εξασφαλίστηκαν πόροι 35 εκατ. ευρώ. Υπάρχουν όμως κι' άλλες μεγάλες καθυστερήσεις, όπως: Στη δημιουργία Νομαρχιακού Συνδέσμου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, στο πρόγραμμα ανακύκλωσης στους ΟΤΑ, στο σταθμό μεταφόρτωσης Βορειοδυτικού Πολεοδομικού Θεσσαλονίκης, στις μονάδες ανακύκλωσης - ΚΔΑΥ και στην ωρίμανση των εργοστασίων επεξεργασίας απορριμμάτων δυτικά και ανατολικά του ΠΣΘ.»

Στο ενδιάμεσο διάστημα η ΚΥΑ 50910/2003 εισήγαγε την υποχρέωση του περιφερειακού σχεδιασμού, επίπεδο στο οποίο επίσης παρατηρείται στασιμότητα εφόσον δεν έχουν επικαιροποιηθεί οι προβλέψεις του Νομαρχιακού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης.

Άμεσα μέτρα για την επίλυση αυτού του προβλήματος αποτελούν:

- Η εκπόνηση περιφερειακού σχεδιασμού και η θεσμοθέτησή του, με συνολική θεώρηση σε επίπεδο Περιφέρειας.
- Η άμεση ανάπτυξη Συστημάτων Διαλογής στην Πηγή για τα ανακυκλώσιμα υλικά και η αξιοποίηση του Ν.2939/01 εξασφαλίζοντας σε Περιφερειακό επίπεδο την απαραίτητη οικονομία μεγέθους.
- Η ωρίμανση, με ουσιαστικές μελέτες τεχνολογίας και χωροθέτησης, και η κατασκευή εργοστασίων επεξεργασίας των στερεών αποβλήτων, στοχεύοντας στην ανάκτηση ενέργειας και υλικών.
- Η αποκατάσταση των χωματερών, η ορθολογικοποίηση της τιμολογιακής πολιτικής και η αντιμετώπιση του θέματος των επικινδύνων αποβλήτων.

Επειδή όμως η ΚΥΑ 50910/2003 αφαίρεσε ένα σημαντικό επίπεδο συζήτησης από το Νομαρχιακό Συμβούλιο, τους ΟΤΑ και τους λοιπούς τοπικούς φορείς, το ΤΕΕ/ΤΚΜ προτείνει την άμεση συγκρότηση Περιφερειακού Συμβουλίου-Επιτροπής Αποβλήτων που μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην προώθηση των έργων.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Στο δεύτερο μέρος της ημερίδας έγινε ειδική αναφορά στις τεχνολογίες επεξεργασίας και αξιοποίησης των στερεών αποβλήτων.

«Σήμερα οι τεχνολογίες θερμικής επεξεργασίας κατέχουν διεθνώς τη δεύτερη θέση στη διάθεση των στερεών αποβλήτων (μετά την υγειονομική ταφή), ενώ σε ορισμένες χώρες εμφανίζονται ως η κυρίαρχη τεχνολογία», όπως είπε κατά την εισήγησή του ο επίκουρος καθηγητής **Αβραάμ Καραγιαννίδης**.

Οι τεχνολογίες θερμικής επεξεργασίας, μπορεί είτε να εφαρμόζονται αυτόνομα ως αποκλειστική μέθοδος επεξεργασίας των στερεών αποβλήτων, είτε να συνδυάζονται με άλλες μεθόδους επεξεργασίας τους (π.χ. μηχανική διαλογή, κομποστοποίηση, κ.λπ.). «Στην περίπτωση που γίνεται απόφραξη των στερεών αποβλήτων, αυτή πλέον υλοποιείται μόνο με ανάκτηση ενέργειας, ώστε να βελτιωθεί η οικονομικότητα της όλης μεθόδου, η οποία παραμένει ακριβή λόγω των συστημάτων αντιρρύπανσης (40-60% του συνολικού κόστους επένδυσης), αλλά εκτιμάται ότι θα αρχίσει να